

Bilag 5 - Krisestyring

Indhold

Samordnet krisestyring	2
Koordineret indsats og samordning	2
Krisstyringsværktøj	4
Opsummering og konklusion	5
Handlingsplansmål	6

Alle organisationer, offentlige som private, kan blive ramt af en uforudset situation, en ekstraordinær hændelse eller en egentlig krise.

Det er vigtigt for enhver organisation at se nærmere på evnen til at være velforberedt på at styre igennem en krise og at tage ved lære af krisen efterfølgende. Resiliens, omstillings-parathed og en struktureret tilgang til krisestyring er afgørende for resultatet, når en organisation befinder sig i en situation, hvor normale rutiner og ressourcer ikke slår til og hvor det kan have konsekvenser for liv og værdier. Udfordringer af klimamæssig, sundhedsmæssig og økonomisk karakter eller en påvirket infrastruktur, vil i særlig grad kunne sætte en organisation under pres. Det vil kræve, at der samarbejdes og samskabes på tværs af organisationerne for at finde de nødvendige løsninger både nu og i fremtiden.

Samordnet krisestyring skal sikre og udvikle et effektivt og fleksibelt samspil mellem det nationale krisestyringssystem, kommunernes krisestyringsberedskab, virksomheder og Nordjyllands Beredskab. Det sker på baggrund af et kvalificeret plangrundlag og ved at anvende og udvikle digitale krisestyringsværktøjer.

God krisestyring har ikke kun stor betydning for den enkelte organisation, men for hele stabiliteten i det danske samfund. Borgerne og virksomhederne i Nordjylland skal sikres tryghed – både i hverdagen og når alvorlige hændelser indtræffer.

Under en krise er der vigtige værdier på spil: Liv, helbred, ejendom, miljø, en organisations strategiske mål og omdømme eller endda dens eksistens. I dagens komplekse samfund kan kriser næppe undgås, men den enkelte organisation kan gøre meget for, at kriser ikke forværres, forlænges unødigt eller sætter gang i nye kriser.

Samordnet krisestyring

På baggrund af erfaringer fra tidligere kriser (senest Corona-pandemien), er det blevet tydeligt om det udarbejdede plangrundlag er fyldestgørende og anvendeligt. Ved erfaringsudveksling mellem krisens aktører er der tilbagemeldinger på, at der er behov for udvikling, der er tilpasset nutidens behov for krisestyring – herunder digitale krisestyringsværktøjer. Det er derfor nødvendigt at nytænke det fælles kriseberedskab i Nordjylland, så det tilpasses de ændrede vilkår, og herved sikrer, at kriseberedskabet kan etableres når og hvis det bliver påkrævet.

Nordjyllands Beredskab arbejder med rollebaseret krisestyring. Det betyder, at foruddefinerede roller varetages af krisestaben uanset, hvor mange personer der er til rådighed og uagtet personernes kompetenceniveau.

Rollerne består af ansvarsområder omhandlende kriseledelse, logføring, ressourcer, proces og kommunikation. Umiddelbart efter krisestabens aktivering, fordeler den udpegede kriseleder de fire øvrige roller. Til hver rolle findes et action card med de konkrete opgaver og skabeloner, som skal anvendes i opgaveløsningen. Rollerne kan senere ændres og flere personer kan deles om én rolle, så længe opgaveløsningen kan koordineres internt.

Rollebaseret krisestyring skal sikre et effektivt og fleksibelt samspil i den samlede krisestyringsindsats, når en hændelse inddrager flere centrale aktører.

Ifølge Beredskabslovens § 25, skal kommunalbestyrelsen vedtage en plan for kommunens fortsatte drift. Plangrundlaget har fokus på at de kommunale organisationer er så robuste, at de samfundskritiske og livsvigtige kommunale leverancer kan videreføres eller hurtigst muligt reetableres i tilfælde af kriser fx, uroligheder, terror, pandemi, klimarelaterede- eller andre alvorlige hændelser.

Koordineret indsats og samordning

Krisestyringssystemet i Danmark er baseret på, at både statslige myndigheder, regioner og kommuner har forberedt sig og er fortrolige med deres roller og ansvar. Kommunerne har ansvar for at planlægge opretholdelse og videreførelse af hele kommunens drift i tilfælde af større ulykker og katastrofer. Herunder at udarbejde beredskabsplaner. Kommunerne skal planlægge for at kunne varetage krisestyringen inden for eget ansvarsområde samt indgå i tværgående krisestyring. De 11 nordjyske kommuner skal i deres egen "Plan

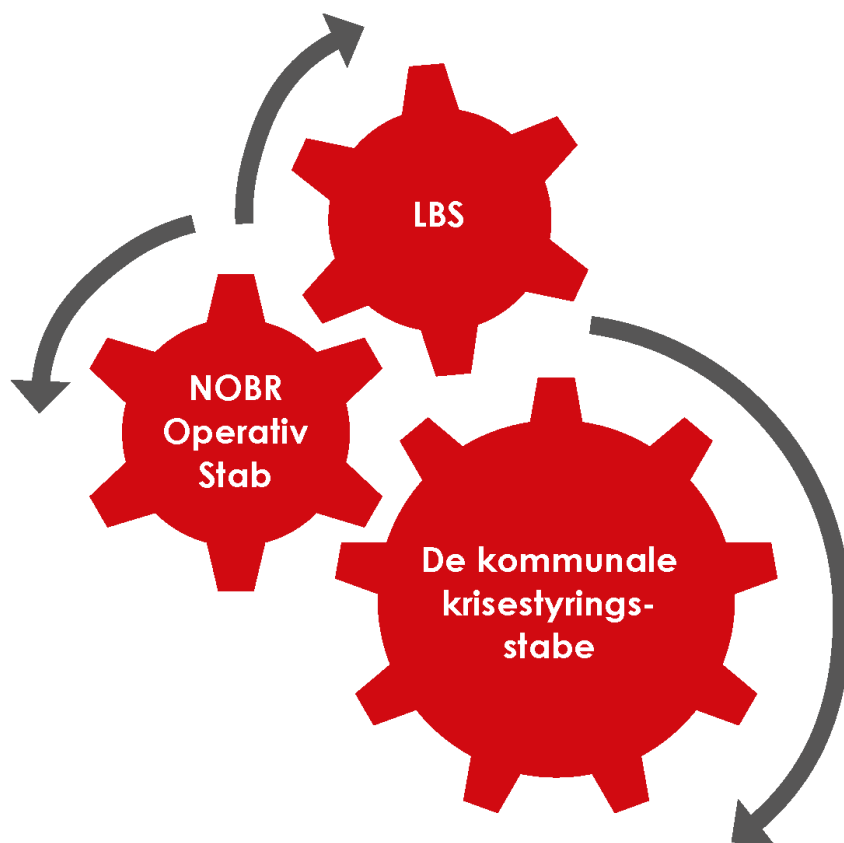
for fortsat drift", have fastlagt rammerne for et krisberedskab, der kan sikre opretholdelsen af de fagområder, som kommunerne har ansvar for. Dette beredskab kan aktiveres ved særlige hændelser, der kun involverer kommunale ansvarsområder. Det kan f.eks. være en situation med en vandforurening, pandemi m.v.

Rammes Nordjylland af en større ulykke, katastrofe, vejrighshændelse m.v., er det nødvendigt, at de 11 nordjyske kommuner og Nordjylland Beredskab på forhånd har planer for en samordnet krisestyring, for at kunne indgå i det samlede nationale krisestyringsystem i Danmark.

Det samlede nationale krisestyringsystem er etableret fordi det sker, at ekstraordinære hændelser og kriser rammer Danmark. Disse hændelser kan være menneskeskabte eller naturskabte, uforudsete eller varslede. Fælles for dem er, at der er tale om situationer, der skaber et behov for en særlig koordineret indsats.

Ved større hændelser, der involverer både beredskabets og kommunernes ansvarsområder, skal der være en samordning af arbejdet i lokale beredskabs stabe (LBS), Nordjyllands Beredskab og kommunernes krisestabe. Vi kan understøtte kommunalt, tværkommunalt og regionalt. Nordjyllands Beredskab kan aktivere et samordnet krisberedskab, der involverer de kommuner, der er, eller forventes at ville blive berørt af hændelsen. Herefter aktiverer kommunerne de nødvendige ressourcer til egen krisestab med afsæt i kommunernes beredskabsplaner.

Ved mindre hændelser i den enkelte kommune kan aktivering af den kommunale krisestab foregå fra egen kommune, eller der kan indgås en kontrakt med Nordjyllands Beredskabs vagtcentral for varetagelse af opgaven. Vi vil herved kunne bistå ejerkommuner med digital beredskabsfaglig rådgivning.

Figur 1 - Samordnet krisestyring

Rådgivningen vil ske med udgangspunkt i aktiveringstrinene fra LBS:

	LBS	Nordjyllands Beredskab	Kommunerne
TRIN 1 Informationsberedskab	Politiet orienterer faste og relevante ad hoc-medlemmer	NOBR orienterer kommunerne	Kommunerne vurderer om der er grundlag for aktivering af egen krisestab
TRIN 2 Stabsberedskab	Politiet aktiverer faste og relevante ad hoc-medlemmer (2 timers responstid)	NOBR aktiverer chefvagt og berørte kommuner Øvrige kommuner orienteres eventuelt	Kommunerne vurderer om der er grundlag for aktivering af egen krisestab
TRIN 3 Operationsberedskab	Staben aktiveres og skal kunne opretholdes kontinuerligt	NOBR nedsætter relevant ledelsesmæssig kapacitet	Kommunerne vurderer om der er grundlag for aktivering af egen krisestab

Tabel 1 - Aktiveringstrin fra LBS

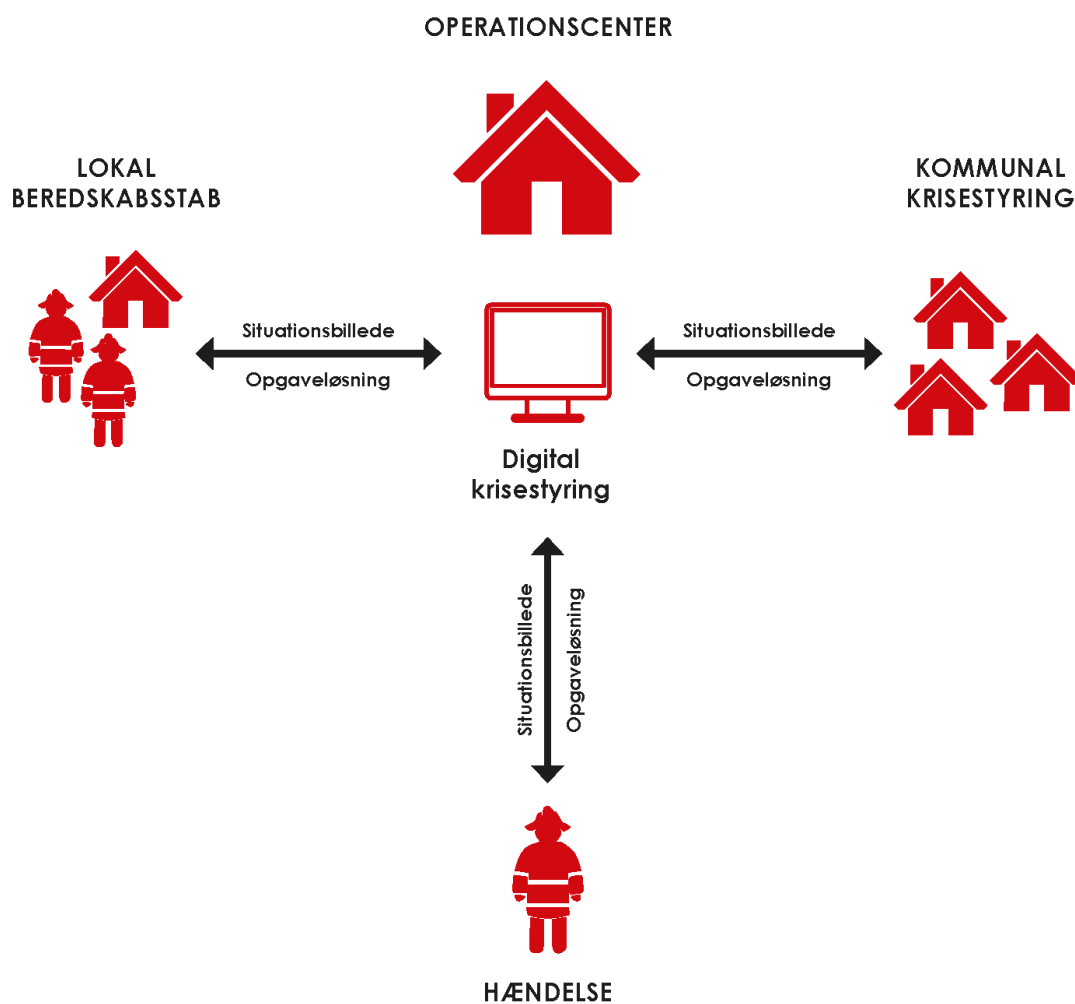
Chefvagten kan, hvis det vurderes hensigtsmæssigt, suppleres af en relevant medarbejder fra de berørte kommuner.

Krisestyrværktøj

Nordjyllands Beredskab anvender et digitalt krisestyrværktøj, som er en platform til håndtering af både hverdags- og større hændelser. Platformen kan skabe et overblik over krisen og det forberedende arbejde, der går forud – noget, som indtil nu, har været en udfordring. Formålet er at give alle aktører et fælles situationsbillede. Platformen kan håndtere plangrundlag, der kan gemmes, ajourføres og deles.

Større hændelser håndteres meget forskelligt fra organisation til organisation. Ens for dem alle er, at de fleste evalueringer viser, at særligt kommunikation og overblik giver udfordringer, når situationen er tilspidset og der er mange interne og eksterne aktører involveret. Platformen giver mulighed for at håndtere større hændelser ved hjælp af online overblik og mulighed for, at alle aktører kan få adgang til relevant information. Derved skabes der hurtigere en effektiv og kompetent styring af den aktuelle krise.

I krisesituationer kan alle ejerkommuner og andre aktører inviteres til at anvende platformen, så der skabes fælles tilgang til en given krise. Det er også en mulighed, at ejerkommunen selv ejer platformen, derved kan den enkelte kommune tilpasse egne aktiveringsniveauer af krisestabe, opdatere plangrundlag og kontaktoplysninger, og derudover forud definere roller og ansvar desuden skabe overblik over log, opgave- og ressourcestyring, om det er hverdags- større - eller særlige hændelser.

Figur 2 - Krisestyringsmetodik

For at en kommunal krisestab kan varetage sine opgaver, indebærer det særlige forventninger til de udpegede krisestabsmedarbejdere i kommunerne.

Derfor er vigtigheden af øvelser og træning af krisestabe stor, så alle i krisestaben er fortrolige med proceduren. Vi vil i planperioden udarbejde en model for, hvordan Nordjyllands Beredskab kan assistere med øvelser af krisestaben hos de enkelte kommuner eller tværkommunalt. Omfang og indhold af øvelser m.v. aftales individuelt.

Det samme gør sig gældende, når kommunen udarbejder plan for forsat drift, delplaner m.v. Dokumenterne skal indeholde en kombination af målsætninger, ansvarsområder og konkrete anvisninger. Her kan Nordjyllands Beredskab bistå med sine kompetencer, vidensdeling og være behjælpelig med opbygningen af disse plangrundlag.

Opsummering og konklusion

Erfaringer viser at der er et stort behov for nærhedsprincippet til egen kommune i en krisesituation, hvilket gør, at der oftere anvendes digitale krisestyringsværktøjer på tværs af krisens aktører.

Nordjyllands Beredskab ønsker at bistå med krisestyringsværktøj, øvelser og træning af krisestabe. Derved vil beredskabet opnå indsigt i den enkelte kommune og dens arbejdsgange og derved sikre en større sammenhængskraft mellem kommune og Nordjyllands Beredskab. Desuden er der også større mulighed for at støtte den enkelte kommune i en krise i forhold til overblik og koordinering.

Nordjyllands Beredskab ønsker at tilbyde uddannelse af krisestabe, bistå med sparring til udarbejdelse af kommunens plangrundlag, stille et krisestyrværktøj til rådighed og stå klar til at bistå og støtte de kommunale krisestabe digitalt i en given krisesituation. Desuden vil beredskabet sikre beredskabsfaglig rådgivning og koblinger til øvrige krisestabe, samt bistå med en evalueringsproces hvis kommunen ønsker dette.

Nordjyllands Beredskab ønsker at skabe et fælles afsæt for kommunerne med en samarbejdsaftale om samordnet krisestyling for hele Nordjylland, med fokus på et løbende samarbejde omkring fortsat udvikling af værktøjer og metoder.

Handlingsplansmål

Nordjyllands Beredskab vil i perioden frem til 2025:

- Anvende beredskabsfaglig viden til rådgivning og koordinering.
- Understøtte den enkelte kommune, ved at tilbyde krisestyrværktøjer, øvelser og uddannelse.
- Udvikle en samarbejdsaftale om samordnet krisestyling med kommuner og samarbejdspartner.